

האמנה האתית המשותפת

של ההסתדרות הרפואית בישראל
ושל הארגונים היציגים של חברות התרופות הפועלות בישראל

אפריל 2014

מתוך מחויבות לבריאות הציבור, נטלו על עצמן התחייבות ואחריות לספק מידע מדויק לכל ספקי השירותים הרפואיים ולפעול לקידום מכירותיהן תוך עמידה בסטנדרטים אתיים גבוהים. הן פועלות במסגרת כללים אתיים בינלאומיים וישראליים אשר פורסמו בשנים האחרונות.

כדי לשמר את אמון הציבור בקשר שבין הרופאים לבין חברות התרופות יזמו ההסתדרות הרפואית בישראל והארגונים היציגים של חברות התרופות הפועלות בארץ את פרסומה של אמנה משותפת זו אשר במהדורתה הראשונה ראתה אור בשנת 2004. השינויים הרבים שחלו מאז בקשר זה חייבו עדכון ושיפור של האמנה המקורית והיא מופיעה עתה במהדורה מורחבת וחדשה.

האמנה מאחדת בתוכה את הכללים האתיים של ההסתדרות הרפואית בישראל הנוגעים לקשר שבין ציבור הרופאים לבין חברות התרופות, יחד עם הקוד האתי השיווקי המשותף של חברות התרופות. עקרונות היסוד שעליהן בנויה אמנה זו מבוססים בראש ובראשונה על הדאגה למטופל, תוך שמירה על בריאותו ועל זכותו למידע אמין הנוגע לטיפול שהוא מקבל. במקביל נשמרת עצמאותו המקצועית של הרופא תוך הקפדה על כללים אתיים ברורים בקשר עם חברות התרופות ושמירה על כללי שיווק ופרסום נאותים ע"י החברות עצמן. עוד יש באמנה זו הכרה וביטוי לתרומתן של חברות התרופות לרמת הרפואה ולמחקר הרפואי בישראל.

אנו סמוכים ובטוחים כי "האמנה אתית המשותפת" תביא לקידום מדיניות הבריאות בארץ, ולשיפור בריאות הציבור תוך שקיפות ובקורת מתמדת ולראייה באנו על החתום:

הקשר המסורתי ורב השנים, בין הרופאים לבין חברות התרופות עבר בשנים האחרונות תמורות מפליגות תוך שהוא יוצר מציאות מורכבת, ומציב בפני כל המעורבים בו שאלות חדשות המחייבות תשובות ברורות. לצד ההבנה כי קשר זה חשוב לקידום בריאות הציבור, לרווחת הפרט ולהארכת תוחלת החיים, עולות במקביל סוגיות סובכות של אתיקה ושל מוסר.

תפקידו המסורתי של הרופא מתרחב והולך. בנוסף להיותו בראש ובראשונה מטפל נאמן ומסור לחוליו הופך הוא לעיתים קרובות לשותף במחקר הרפואי. האמצעים הכספיים הנדרשים כיום כדי לפתח תרופה חדשה, טכנולוגיה חדשנית או מכשור רפואי מתקדם הם כה גדולים עד כי הסיכוי לגייסם שלא באמצעות החברות המסחריות קטן ביותר. רופאים, בתי חולים ומוסדות מחקר יוקרתיים משתפים פעולה, במציאות כלכלית זו, עם תעשיית התרופות ועם חברות הזנק כדי לקדם את רמת הרפואה והמחקר הקליני בארץ. נוכח הקשר הרגיש הזה, מוטלת עלינו החובה לגונן על בריאותו של המטופל ועל בטחונו בסביבת עבודה שבה שיקולים מסחריים עלולים, לכאורה, להאפיל על האמת המדעית ולשבש החלטות רפואיות בשם אינטרסים זרים. כך גם לגבי הרופא הבודד המקיים קשר מקצועי עם נציג המכירות של חברת התרופות.

מתוך כוונה לשמר ולטפח את הקשר, בין הרופאים לבין חברות התרופות, פרסמה ההסתדרות הרפואית בישראל כללים המבטיחים איזון בין האינטרסים השונים תוך שמירה על שקיפות מרבית ועל ניקיון כפיים של כל הגורמים הנוגעים לקשר זה. חברות התרופות מצדן,

א. כ. כ. כ.

פרופ' אבינעם רכס
יו"ר הלשכה לאתיקה

ד"ר ליאוניד אידלמן
יו"ר הר"י

חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום
כימיה ופרמצבטיקה
איגוד לשכות המסחר

כרמל פלדמן אבוטובל
מנהלת איגוד הכימיה,
פרמצבטיקה וקלינטק
התאחדות התעשייתיים בישראל

עו"ד דניאל ברמן
מנכ"ל פארמה ישראל

איגוד לשכות המסחר
ארגון הנג של המגזר העסקי החופשי בישראל

התאחדות
התעשייתיים
בישראל

PHARMA ISRAEL
פארמה ישראל
ארגון חברות התרופות
מבוססות מתוך ופיתוח

האמנה האתית המשותפת

של ההסתדרות הרפואית בישראל
ושל הארגונים היציגים של חברות התרופות הפועלות בישראל
אפריל 2014

מתוך מחויבות לבריאות הציבור, נטלו על עצמן התחייבות ואחריות לספק מידע מדויק לכל ספקי השירותים הרפואיים ולפעול לקידום מכירותיהן תוך עמידה בסטנדרטים אתיים גבוהים. הן פועלות במסגרת כללים אתיים בינלאומיים וישראליים אשר פורסמו בשנים האחרונות.

כדי לשמר את אמון הציבור בקשר שבין הרופאים לבין חברות התרופות יזמו ההסתדרות הרפואית בישראל והארגונים היציגים של חברות התרופות הפועלות בארץ את פרסומה של אמנה משותפת זו אשר במהדורתה הראשונה ראתה אור בשנת 2004. השינויים הרבים שחלו מאז בקשר זה חייבו עדכון ושיפור של האמנה המקורית והיא מופיעה עתה במהדורה מורחבת וחדשה.

האמנה מאחדת בתוכה את הכללים האתיים של ההסתדרות הרפואית בישראל הנוגעים לקשר שבין ציבור הרופאים לבין חברות התרופות, יחד עם הקוד האתי השיווקי המשותף של חברות התרופות. עקרונות היסוד שעליהן בנויה אמנה זו מבוססים בראש ובראשונה על הדאגה למטופל, תוך שמירה על בריאותו ועל זכותו למידע אמין הנוגע לטיפול שהוא מקבל. במקביל נשמרת עצמאותו המקצועית של הרופא תוך הקפדה על כללים אתיים ברורים בקשר עם חברות התרופות ושמירה על כללי שיווק ופרסום נאותים ע"י החברות עצמן. עוד יש באמנה זו הכרה וביטוי לתרומתן של חברות התרופות לרמת הרפואה ולמחקר הרפואי בישראל.

אנו סמוכים ובטוחים כי "האמנה אתית המשותפת" תביא לקידום מדיניות הבריאות בארץ, ולשיפור בריאות הציבור תוך שקיפות ובקורת מתמדת ולראייה באנו על החתום:

הקשר המסורתי ורב השנים, בין הרופאים לבין חברות התרופות עבר בשנים האחרונות תמורות מפליגות תוך שהוא יוצר מציאות מורכבת, ומציב בפני כל המעורבים בו שאלות חדשות המחייבות תשובות ברורות. לצד ההבנה כי קשר זה חשוב לקידום בריאות הציבור, לרווחת הפרט ולהארכת תוחלת החיים, עולות במקביל סוגיות סובכות של אתיקה ושל מוסר.

תפקידו המסורתי של הרופא מתרחב והולך. בנוסף להיותו בראש ובראשונה מטפל נאמן ומסור לחוליו הופך הוא לעיתים קרובות לשותף במחקר הרפואי. האמצעים הכספיים הנדרשים כיום כדי לפתח תרופה חדשה, טכנולוגיה חדשנית או מכשור רפואי מתקדם הם כה גדולים עד כי הסיכוי לגייסם שלא באמצעות החברות המסחריות קטן ביותר. רופאים, בתי חולים ומוסדות מחקר יוקרתיים משתפים פעולה, במציאות כלכלית זו, עם תעשיית התרופות ועם חברות הזנק כדי לקדם את רמת הרפואה והמחקר הקליני בארץ. נוכח הקשר הרגיש הזה, מוטלת עלינו החובה לגונן על בריאותו של המטופל ועל בטחונו בסביבת עבודה שבה שיקולים מסחריים עלולים, לכאורה, להאפיל על האמת המדעית ולשבש החלטות רפואיות בשם אינטרסים זרים. כך גם לגבי הרופא הבודד המקיים קשר מקצועי עם נציג המכירות של חברת התרופות.

מתוך כוונה לשמר ולטפח את הקשר, בין הרופאים לבין חברות התרופות, פרסמה ההסתדרות הרפואית בישראל כללים המבטיחים איזון בין האינטרסים השונים תוך שמירה על שקיפות מרבית ועל ניקיון כפיים של כל הגורמים הנוגעים לקשר זה. חברות התרופות מצדן,

פרופ' אבינעם רכס
יו"ר הלשכה לאתיקה

ד"ר ליאוניד אידלמן
יו"ר הר"י

חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום
כימיה ופרמצבטיקה
איגוד לשכות המסחר

כרמל פלדמן אבוטבול
מנהלת איגוד הכימיה,
פרמצבטיקה וקלינטק
התאחדות התעשייתיים בישראל

עו"ד דניאל ברמן
מנכ"ל פארמה ישראל

איגוד לשכות המסחר
ארגון הנג של המגזר העסקי החופשי בישראל

פארמה ישראל
The Association of the research-based pharmaceutical companies